

GASTRO-NOSTALJİ

By Şeyma Nur ÜZÜM Şeyma Nur ÜZÜM

GASTRO-NOSTALJİ: NOSTALJİK YİYECEKLERİN RESTORAN TÜKETİCİLERİ AÇISINDAN ÖNEMİ

ÖZET

İnsanları geçmişe götürme ihtimali en yüksek alan olan yiyecek tüketimi, farklı duyuları tetikleyebilmesinden dolayı nostalji için önemli olmuştur (Vignolles ve Pichon, 2014). Gastro-Nostalji, bireylerin geçmiş zamanda tükettiği yiyeceklerin zihinlerinde oluşturduğu önemi açıklığa kavuşturacak bir kavram olmuştur (Özgüneş, 2020). Lasaleta, Werle ve Yamim (2021) tarafından yapılan çalışmaya göre, nostaljik yiyecekler bireylerin daha sağlıklı beslenmesine yol açmaktadır. Nostaljiyi hisseden bireylerin, diğer bireylere göre daha sağlıklı yiyecekler tercih ettiği görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, nostaljik olarak adlandırılabilir yiyeceklerin restoran tüketicileri açısından önemini vurgulamak ve katılımcıların demografik değişkenlerini incelemektir. Çalışmanın evrenini 18 yaşından büyük tüketiciler oluşturmaktadır. Bu kapsamda, çalışmanın örneklemini oluşturan 18 yaşından büyük 404 tüketiciye, veri toplama tekniklerinden anket tekniği uygulanmıştır. Toplanan verilere ise, yüzde ve frekans analizi, t-testi ve Anova analizi uygulanmıştır. Yapılan analizlerin sonucunda, tüketicilerin nostaljik olarak gördüğü yiyecekleri tüketmesinin bireylerde çeşitli duyguları ortaya çıkardığı ve geçmişe götürdüğü görülmüştür. Gastro-Nostaljinin tüketiciler açısından önemli olduğu söylenebilmektedir. Aynı zamanda 14 gastro-Nostaljiye, kadınların erkeklere göre daha çok önem verdiği görülmüştür. Bununla birlikte, 45-54 yaş aralığındaki bireylerin diğer yaş gruplarındaki bireylere göre; lisansüstü eğitime sahip bireylerin diğer eğitim düzeylerine sahip bireylere göre; ev hanımı ve işsiz bireylerin diğer mesleklerle sahip bireylere göre; evli bireylerin bekar bireylere göre ve ayda bir kez dışarıda yemek yiyenlerin diğer bireylere göre daha çok önem verdiği saptanmıştır. Bu çalışma ile birlikte Gastro-Nostaljinin farklı bireylere göre önemi görülmektedir. Ayrıca, yiyecek içecek işletmelerinde bireylerin nostaljik olarak algılayabileceği yiyeceklerin sunulması, tüketicilerin çeşitli duygulara bürünmesine yol açmaktadır. Yiyecek içecek işletmelerinde ürün ve hizmet deneyimi esnasında oluşan duygular, tüketicilerin ihtiyaçlarını tatmin ederek, güven, sadakat ve memnuniyet sağlamaktadır (Lee vd., 2010). Aynı zamanda nostaljik yiyeceklerin sağlıklı olarak görülmesinin satın alma üzerinde bir etkisi olabileceği düşünülmektedir. Böylelikle restoran yöneticilerinin nostaljik yiyecekleri hizmet planlamalarına dahil etmeleri, işletmenin sürekliliği için önemli olabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Gastro-Nostalji, nostaljik yiyecekler, restoran tüketicileri

GASTRO-NOSTALGIA: THE IMPORTANCE OF NOSTALGIC FOODS TO RESTAURANT CONSUMERS

ABSTRACT

Food consumption has been significant for nostalgia since it can trigger several senses and is the most likely to transport individuals back in time (Vignolles ve Pichon, 2014). Gastro-Nostalgia has developed into a notion that will explain the significance of the foods that people in the past consumed (Özgüneş, 2022). According to study by Lasaleta Werle and Yamim (2021) found that eating comfort food encourages people to make healthier food choices. People who feel nostalgia tend to like healthy foods more than other people. The aim of this study is to emphasize the importance of nostalgic foods for restaurant consumers. The population of the study consists of consumers over the age of 18. In this context, the survey technique which is the one of the data collection techniques, was applied to 404 consumers over the age of 18 who constitute the sample of the study. Percentage and frequency analysis, t-test and Anova analysis were applied to the collected data. As a result of the analysis, it has been seen that the consumption of foods that consumers see as nostalgic reveals various emotions in individuals and takes them to the past. It can be said that Gastro-Nostalgia is important for consumers. At the same time, it has been seen that women are given more importance to Gastro-Nostalgia than men. However, the individuals in the 45-54 age range give more importance than other age groups as well as individuals with postgraduate education give more importance than individuals with other education levels; housewives and unemployed individuals give more importance than individuals with other occupations; married individuals give more importance than single individuals and those who eat out once a month give more importance than other individuals. With this study, the importance Gastro-Nostalgia for different individuals is seen. In addition, the presentation of foods that individuals perceive as nostalgic in food and beverage businesses causes consumers to take on various emotions. Emotions that occur during the product and service experience in food and beverage businesses provide trust, loyalty and satisfaction by satisfying the needs of consumers (Lee vs., 2010). At the same time, it is thought that seeing nostalgic foods as healthy may have an effect on purchasing. Thus, it may be important for the continuity of the business that restaurant managers include nostalgic foods in their service planning.

Keywords: *Gastro-Nostalgia, nostalgic food, restaurant consumers*

1.GİRİŞ

Yiyeceklerdeki besin maddeleri midneyi tatmin ederken yiyeceklerin anlamları ise zihni tatmin etmektedir (Troisi ve Wright, 2016). Gıda, karın doyurma ihtiyacının ötesinde, maddi ve sembolik bir anlam taşımaktadır. Yaşam boyunca tüketilen gıdalar, geçmişi, anı ve geleceği şekillendirmekle birlikte somut hatıralar biriktirilmesine yardımcı olmaktadır. Bu hatıralar, anlatılar sayesinde tekrar canlanabilmekle birlikte, bireyleri duygusal, ruhsal, zihinsel ve hatta fiziksel olarak aç bırakabilmekte veya doyurabilmektedir (Abarca ve Colby, 2016). Yemek deneyimi esnasında gerçekleşen tüm olaylar, duygular ve davranışlar ile yiyeceklerin bütünleştirilmesi, yiyeceklere anlam kazandırmakta ve bireylerde nostaljiyi uyandırabilmektedir.

Nostalji, bireyin bulunduğu ortamı, kendisini farklı bir zaman dilimine götüren bir yer olarak düşündüğünde ortaya çıkmaktadır. Geçmişi yeniden yaratmaya yönelik nostaljik dürtü, davranış sergilemek için itici bir güç olmaktadır. Nostaljik dürtüler, yemek seçimleri gibi davranışlar sayesinde nostaljik maddelerle bütünleşerek kısmen tatmin edilebilmektedir (Hirsch, 1992). Bireylerin nostaljiyi hissettiklerinde nasıl tepki vereceğini anlamak, tüketici davranışlarını açıklamaya yardımcı olabilecektir. Bir ürünün tüketimi, pozitif duygusal deneyim ile karakterize edildiğinde, tüketici, ürün deneyimi esnasında var olan tatları kalıcı tercihler haline getirme eğiliminde bulunabilecektir. Ayrıca, bir işletmenin nostaljik duyguyu tetikleme yeteneği, ilk kez gelen müşterinin restoran seçmesi için güçlü bir sebep olabilmektedir (Schindler ve Holbrook, 2003; Chen, Yeh ve Huan 2014). Bir yiyecek içecek işletmesinde nostaljik tatların varlığı, tüketiciye farklı bir deneyim yaşatarak kişinin işletmeye bağlı kalmasında önemli bir etken haline gelebilmektedir. Yiyecek içecek işletmelerinde bireylerin nostaljik olarak algılayabileceği yiyeceklerin sunulması, tüketicilerin çeşitli duygulara bürünmesine yol açmaktadır. Yiyecek içecek işletmelerinde ürün ve hizmet deneyimi esnasında oluşan duygular, tüketicilerin ihtiyaçlarını tatmin ederek, güven, sadakat ve memnuniyet sağlamaktadır (Lee, Lee ve Choi, 2010). Nostaljik yiyecekleri tükettiğinde işletmeden memnun ayrılan müşteriler, işletme açısından devamlı müşteri potansiyeli taşımaktadır. Dolayısıyla, bir yiyecek içecek işletmesinde nostaljik yiyeceklerin servis edilmesinin tüketiciler açısından değerinin bilinmesi önemlidir. Bu çalışmanın amacı, nostaljik yiyeceklerin restoran tüketicileri açısından öneminin belirlenmesi ve bu önemin müşterilerin demografik özelliklerine göre farklılaşıp farklılaşmadığının tespit edilmesidir. Müşterilerin algılarını ve davranışlarını bilen işletmecilerin bu durumu hizmet planlamasına dahil etmelerinin işletmeye fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

2.KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Nostalji

Nostalji, nostos (eve dönüş) ve algos (acı veya özlem) terimlerinden oluşan Yunanca kökenli bir kavramdır (Margalit, 2011). Nostalji kavramı, ilk kez 17. yüzyılda İsviçreli Doktor Johaness Hofer tarafından ortaya atılmıştır. Vatan özlemi sonucunda ortaya çıkan acıyı aktaran nostalji, bir akıl hastalığı olarak belirtilse de günümüzde anlamı değişmiş ve geçmişe duyulan özlem olarak ifade edilmiştir (Sedikides, Wildschut, Arndt ve Routledge, 2008). Türk Dil Kurumu'na göre ise nostalji, "geçmişte kalan güzelliklere olan özlem duygusu ve bu duygunun baskın bir duruma gelmesi, geçmişseverlik, gündedün" ve "değişime karşı duyulan korku sonucu geçmişe sığınma duygusu, geçmişseverlik, gündedün" olarak belirtilmiştir (TDK, 2022). TDK'nın yaptığı tanıma göre, nostaljinin bireylerin konfor alanı olduğu söylenebilmektedir. Yaşanan değişim ve gelişimlere ayak uyduramayan bireyler, geçmişin bilinirliğini ve rahatlığını düşünerek kendilerini güvende hissetmektedirler. Zamanın

ilerlemesinden korkanlar, bu ilerlemeye tepki olarak nostaljiye sığınmaktadırlar. Boym (2007) bu durumu, modern zamana karşı bir isyan olarak açıklamakla birlikte, zamanın geri getirilemiyor olmasına boyun eğmemek olarak ifade etmektedir.

Nostaljinin temeli incelendiğinde, aile köklerine yönelik arayış ve ulusal mirası koruma kaygısı bulunmaktadır. Eski müzikler, eski kıyafetler, eski saatler ve eski tarifler geçmiş çağrıştırmada uyaran niteliğindedir (Reisenwitz, 2001). Nostalji, geçmişin daha iyi olduğunu savunmaktadır. Nostaljinin ortaya çıkabilmesi için gerekli olan, mevcut ihtiyacın eksikliğinin çekilmesidir. Şimdiki zamanda hissedilen yoksunluğa bir tepki olarak nostalji doğmaktadır (Howard, 2012). Bireyler, geçmiş bugüne taşıma isteklerinden dolayı nostaljiye ilgi duymakta ve anda yaşadıkları boşlukları gidermek amacıyla nostaljiye tutunmaktadır (Diren ve Kandemir, 2021). Nostaljiye yönelen bireylerde ruh halinde iyileşme, özsaygı, hayatın anlamını algılama gibi psikolojik durumlar yaşanmaktadır. Nostaljinin neden olduğu bu olumlu duygular sayesinde bireyler yaşadığı olumsuz durumları giderebilmektedir. Geçmiş hatırlamak olumlu duygular yaratabilmekte ancak geçmişe dönülemeyecek olması, özlem ve kayıp hissi oluşturabilmektedir. Dolayısıyla acı-tatlı bir zevk olarak nitelendirilen nostalji, akıl hastalığı görüşünden uzaklaşmaktadır (Routledge, 2015).

Nostaljinin ortaya çıkabilmesi için bir uyarana ihtiyaç bulunmaktadır. Geçmiş hatırlama esnasında uyarının kendisi bulunmadığı için bireyin uyarıyı tekrar inşa etmesi gerekmektedir. Bu yapılanmanın sağlanması için de bilgiye ihtiyaç duyulmaktadır. Gerekli olan bu bilgiler ise deneyim olarak nitelendirilebilmektedir (Reisenwitz, 2001). Nostalji, geçmişe duyulan özlem sonucu, geçmiş deneyimlerin yeniden hayal edilmesine olanak sağlamaktadır (Ardren, 2018). Yemek deneyimleri ise, bilişsel hatıraların yanı sıra duygusal ve fiziksel hatıraları da çağrıştırmaktadır (Anderson, 2016). Yiyecekler, geçmişteki insanların, mekanların ve olayların geri getirilmesine yardımcı olmaktadır (Vignolles ve Pichon, 2014). Yiyecek deneyimleri duyguları canlandırma yeteneğine sahip olmakla birlikte; tüketilen yiyeceğin tadını, kokusunu, görüntüsünü, yemek yenilen mekanı, yemeği yapan kişiyi veya birlikte tüketilen kişileri, yemek esnasında yaşanan sohbetleri veya olayları tekrar canlandırabilmektedir.

2.2. Nostaljik Yiyecekler

Nostaljik yiyecekler, geçmiş zaman dilimi ve geçmiş zamanda bulunan yer ile bağlantının kurulduğu yiyeceklerdir. Bu yiyecekler, bireylerin geçmiş dönemlerinde deneyimlediği bazı duyguları tekrar harekete geçirebilmektedir. Bireylerin bazı yiyecekleri tüketmesi ve bu yiyeceklere özlem duyması, kişinin kültürel, ailevi ve öz kimlik duygularını ayakta tutmaya yardımcı olmaktadır. Nostaljik yiyeceklerin tüketilmesi, kişinin benliğinin sürekliliğini sağlarken; aynı zamanda psikolojik ve duygusal olarak zorlu geçen dönemlerde rahatlık sağlamaktadır (Locher, Yoels, Maurer ve Ells, 2006). Gastro-Nostaljiye göre, çocukluk döneminde tüketilen yiyecekler, bireylerin kimliğinin oluşmasında önemli bir etkidir. Bu yiyecekler bireylerin çocukluk anılarında oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Nostaljik yiyeceklerin oluşmasında inançlar, gelenekler, görenekler ve maddi durum önemli unsurlardır (Boyle, 2014). Bireylerin yaşamları boyunca tükettiği yiyecekler bu unsurlardan önemli düzeyde etkilenebilmektedir. Bireyin çocukluğundaki ev yaşamıyla ilgili nostaljik duygular oluşturmaları için bir koku bile yeterli olabilmektedir. Bir kurabiyeğin pişerken yaydığı koku anne veya büyükanneyi hatırlatabilmekte ve nostaljiyi canlandırabilmektedir (Demir, 2008). Yiyeceklerin tat, koku ve dokunma gibi duyuşsal yönleri, psikolojik bir uyarıcı niteliğindedir. Böylelikle bireyler tattıkları kurabiyeği, duygular sayesinde deneyimledikleri şekilde hatırlamaktadır (Hwang ve Hyun, 2013).

Yiyecek ve nostalji arasında kurulan bağlantı, acı-tatlı duyuşsal tepkiler ve çocukluk anılarına geri dönmekle gerçekleşmektedir. Nostaljik tüketim, memleket hasreti, çocukluk,

özlem, özel günler, ikame ve yeniden keşif nedenleriyle meydana gelmektedir. Yiyecek tüketiminin sosyolojik işlevleri ile nostaljinin sosyolojik işlevleri arasında paralellik bulunmaktadır. Her ikisi de ortak bir kültür içermekte, öz kimliğin güçlenmesini sağlamakta ve içinde zıt duygular barındırmaktadır (Vignolles ve Pichon, 2014). Bu duruma, Kirkwood (2019), tarafından Meksika’da yapılan araştırma örnek gösterilebilmektedir. Çalışma içerisinde belirlenen 27 Meksika yemeğinin evi hatırlatıp hatırlatmadığı araştırılmıştır. Katılımcıların %90,5’i bu yemeklerin evi hatırlattığını belirtmiştir. Katılımcılara en sevdikleri yemeğin hatıraları sorulduğunda ise, çocukluklarını, annelerini ve büyükannelerini hatırladıklarını belirtmişlerdir. Bu hatıralar, evin sıcaklığını, aile bağlarını, kokuları, tatları, kutlamaları ve çeşitli duyguları çağırıştırır.

Hwang ve Hyun (2013) tarafından yapılan çalışmada, lüks restorana giden tüketiciler üzerinde nostaljinin yarattığı duygusal tepkiler araştırılmıştır. Araştırma sonucunda, yemek nostaljisinin bu tüketiciler üzerinde olumlu tepkileri uyandırmada güçlü bir etken olduğu saptanmıştır. Lasaleta, Werle ve Yamim (2021) tarafından, nostaljik gıdaların beslenme davranışı üzerindeki etkilerinin incelenmesi amacıyla araştırmada, nostaljik gıdalar bireylerin daha sağlıklı beslenmesine etki ettiği görülmüştür. Bireylerin nostaljik olayları düşündüklerinde kendilerini sosyal açıdan daha fazla desteklenmiş hissettiği ve nostaljiyi hisseden bireylerin nostalji manipülasyonuna maruz kalmayan bireylere göre daha fazla sağlıklı gıda tercih ettiği saptanmıştır. Bununla birlikte, nostaljiyi hissetmenin sağlıklı gıdalar üzerinde satın almayı da etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Yiyecek ve nostalji arasındaki ilişkiyi araştıran çalışmalara bakıldığında, yiyeceklerin nostalji ile güçlü bir bağı olduğu görülmektedir. Yiyecekler de tıpkı nostalji gibi hafıza ve miras ile bağlantılıdır. Tüketilen yiyecekler kişilerin maddi durumu, aile yapısı, yaşadığı toplumun kültürel ve sosyolojik yapısı, inançları gibi birçok unsurun etkisinde kalmasıyla birlikte, bu yiyecekleri hayatları boyunca her tükettiklerinde öz kimliklerini ve kültürlerini korudukları hissine kapılabileceklerdir. Aynı zamanda bu durum, geçmişin bilinir olması nedeniyle bireylerde güven yaratabilmekte ve bireyler olumsuz duygu durumlarında bu yiyeceklere sığınabilmektedirler.

10

3.ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

3.1.Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı, tüketiciler açısından nostaljik görülen gıdaların restoran tüketicileri için önemini vurgulamak ve bu önemin tüketiciler arasındaki farklılıklarını incelemektir. Yiyecek ve içecek işletmelerinde nostaljinin kullanılmasının, tüketicileri olumlu yönde etkilediği yapılan araştırmalarda görülmüştür (Reisenwitz, 2001; Altuntuğ, 2011). Tüketiciler üzerinde yaratılan bu duygular, işletmenin tercih edilebilir olmasında önemli bir etken olabilmektedir. Aynı zamanda, nostaljik unsurların kullanılması, tüketicide çeşitli duygular oluşturmaya nedeniyle tüketicinin satın alma kararlarını etkilemektedir (Çerçi, 2021). Gerçekleştirilen literatür taraması sonucunda nostalji ve yiyecek arasındaki bağlantıyı inceleyen birçok çalışma olduğu saptanmıştır (Duruz, 2008; Autio, Collins, Wahlen ve Anttila, 2013; Vignolles ve Pichon, 2014; Brito ve Vale, 2018; Krikwood, 2019; Laseta, Werle ve Yamim, 2021). Nostalji ile yiyecekler arasındaki ilişkiyi inceleyen yeterli araştırma olmasına rağmen, nostaljik yiyeceklerin, yiyecek içecek işletmelerinde sunulması ile ilgili oldukça az çalışmaya rastlanılmıştır (Hwang ve Hyun, 2013; Renko ve Bucar, 2014). Nostaljik gıdaların tüketiciler üzerinde yarattığı duygular ve işletmeye yönelik sağladığı algı ve davranışlara bakıldığında, araştırılması gereken önemli bir konu olduğu düşünülmektedir.

Nostaljik gıda hem tüketiciler açısından hem de işletmeler açısından olumlu etkiler yaratabilecek bir unsurdur.

3.2. Araştırmanın Örneklem Süreci ve Veri Toplama Yöntemi

Araştırmanın evrenini 18 yaşından büyük bireyler oluşturmaktadır. Araştırma için 18 yaşından büyük bireylerin tercih edilmesinin nedeni, bireylerin nostaljiyi hissedebilmesi için belirli bir deneyimin ve yaşanmışlığın gerekmesidir. Bu kapsamda kolayda örnekleme tekniği kullanılmış ve 18 yaşından büyük bireyler içerisinde araştırmaya katılmak isteyen 404 katılımcı, 7. alışmanın örneklemini oluşturmuştur. Veriler, daha fazla katılımcıya ulaşabilmek amacıyla nicel araştırma yöntemleri içerisinde anket tekniği ile toplanmıştır. Online olarak 18. gerçekleştirilen anket iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcıların demografik özelliklerini (cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, meslek, gelir, medeni durum ve dışarıda yemek yeme sıklığı) belirlemeye yönelik yedi adet kapalı uçlu sorudan oluşmaktadır. İkinci bölümde ise katılımcıların Gastro-Nostaljiye verdikleri önemi belirlemeye yönelik, 5'li Likert derecelendirmesine (1-Kesinlikle Katılmıyorum, 5-Kesinlikle Katılıyorum) göre hazırlanmış sekiz adet soru bulunmaktadır. Katılımcıların nostaljik yiyeceklere yönelik algılarını belirleyebilmek için Chen, Yeh ve Huan (2014) tarafından, nostaljik temalı restoranların müşteri algı ve davranışları üzerindeki etkisini incelemek amacıyla oluşturulan ölçek, çalışmaya uyarlanarak kullanılmıştır. Anketi oluşturan ölçeğin, güvenilirliğini ve geçerliliğini belirleyebilmek amacıyla 2022- Mart ayında ön test uygulanmış ve düzenleme gerektirecek bir durum oluşmamıştır. Katılımcıların 5. yönlendirilen anketin verileri, Mart 2022- Haziran 2022 tarihi içerisinde toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizi için SPSS 22 programı kullanılmıştır. Anket sonucunda toplanan verilere geçerlilik ve güvenilirlik analizi, katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin oranları belirleyebilmek amacıyla yüzde ve frekans analizi, katılımcıların Gastro-Nostaljiyi algılamalarının demografik özelliklere göre farklılık oluşturup oluşturmadığını belirlemeye yönelik ise t-testi ve Anova analizi uygulanmıştır.

4. BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Demografik Özellikler		f	%
Cinsiyet	Kadın	239	59,2
	Erkek	165	40,8
Yaş	18-24	151	37,4
	25-34	119	29,5
	35-44	62	15,3
	45-54	50	12,4
	55-64	17	3,7
	65 ve üstü	7	1,7
Eğitim Düzeyi	İlköğretim	19	4,7
	Lise	65	16,1
	Önlisans	97	24,0
	Lisans	105	26,0
	Lisansüstü	118	29,2
Meslek	Memur	76	18,8
	İşçi	37	9,2
	Esnaf	10	2,5
	Serbest Meslek	26	6,4
	Emekli	10	2,5
	Ev Hanımı	23	5,7
	Öğrenci	127	31,4
	İşsiz	10	2,5
	Diğer	85	21,0
2824 ve altı		109	27,0

Gelir	2825- 4000	33	8,2
	4001-5000	52	12,9
	5001-6000	32	7,9
	6001 ve üstü	178	44,1
Medeni Durum	Evli	139	34,4
	Bekar	244	60,4
	Boşanmış	21	5,2
Dışarıda Yemek Yeme Sıklığı	Her gün	36	8,9
	Haftada Birkaç Kez	144	35,6
	Haftada Bir Kez	50	12,4
	15 Günde Bir Kez	72	17,8
	Ayda Bir Kez	102	25,2

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan 404 kişinin %59,2'sini kadınların, %40,8'ini erkeklerin oluşturduğu görülmektedir. Araştırmaya en çok 18-24 yaş aralığındaki bireyler katılmış ve tüm katılımcıların %37,4'ünü bu grup oluşturmuştur. Ardından katılımcıların %29,5'ini oluşturan 25-34 yaş grubu ve %15,3'ünü oluşturan 35-44 yaş grubu bireyler gelmektedir. 55-64 yaş grubu bireyler katılımcıların %3,7'sini karşılarken; 65 yaş ve üstü bireyler %1,7 ile en az katılım sağlayan bireyleri oluşturmaktadır. Katılımcıların eğitim düzeyi incelendiğinde ise, %29,2'sinin lisans üstü eğitime sahip olduğu görülmüştür. Bunu %26 ile lisans mezunu bireyler takip ederken; en düşük grubu ise %4,7 ile ilköğretim mezunu bireyler temsil etmektedir. Katılımcıların meslekleri dikkate alındığında, %31,4 ile araştırmaya en çok öğrencilerin katıldığı görülmektedir. Ankette bulunmayan diğer meslekler, katılımcıların %21'ini karşılarken; esnaf, emekli ve işsiz olan bireyler %2,5 oranına sahip olarak en düşük grubu oluşturmuştur. Katılımcıların çoğunun (%44,1) 6001 TL ve üzeri gelire sahip olduğu görülmektedir. Bunun devamını %27 ile 2824- 4000 TL gelire sahip olan bireyler oluştururken; en az grubu (%7,9) 5001- 6000 TL arasındaki gelire sahip bireyler oluşturmaktadır. Katılımcıların %60,4'ü bekar, %34,4'ü evli ve %5,2'si boşanmıştır. Ayrıca katılımcıların çoğunluğu (%35,6) haftada birkaç kez dışarıda yemek yemektir. Ardından, %25,2 ile ayda bir kez dışarıda yemek yiyen katılımcılar gelmektedir. Her gün dışarıda yemek yiyen bireyler ise (%8,9) katılımcıların en düşük grubunu oluşturmaktadır.

Tablo 2. Gastro-Nostaljinin Tüketiciler İçin Önemine İlişkin Bulgular

İfadeler	Kesinlikle Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum		Kısmen Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		$\bar{X}$	s.s.	$\bar{X}$	Cronbach's Alpha
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%				
1.Nostaljik yemek yerken hayatın dinginliğini hissedebiliyorum.	168	41,6	121	3,0	77	19,1	23	5,7	15	3,7	4,00	1,08		
2.Nostaljik yemek yerken içimde bazı duygular harekete geçiyor.	223	55,2	109	27,0	51	12,6	17	4,2	4	1,0	4,31	0,91		
3.Nostaljik yemek yerken çocukluğumu/gençliğimi yeniden yaşadığımı	208	51,5	110	27,2	55	13,6	20	5	11	2,7	4,19	1,02		

hissdebiliyorum.													4,19	0,88
4.Nostaljik yemek yemek, eskiden işlerin nasıl olduğunu hatırlamamı sağlıyor.	188	46,5	109	27,0	62	15,3	24	5,9	21	5,2	4,03	1,15		
5.Nostaljik yemek yerken geçmiş dönemde yaşadığım anıları hissediyorum.	235	58,2	99	24,5	43	10,6	16	4,0	11	2,7	4,31	0,99		
6.Nostaljik yemek yemek geçmişin daha iyi olduğunu hissettiriyor.	194	48,0	105	26,0	71	17,6	23	5,7	11	2,7	4,10	1,05		
7.Nostaljik yemek yerken zamanın değiştiğini hissediyorum.	218	54,0	97	24,0	59	14,6	15	3,7	15	3,7	4,20	1,06		
8.Nostaljik yemek yerken geçmişten bir şeyler hatırladığımı hissediyorum.	250	61,9	95	23,5	38	9,4	13	3,2	8	2,0	4,40	0,92		

Gastro-Nostaljinin tüketiciler için önemine ilişkin bulgular, Tablo 2’de verilmiştir. Birinci ifadede belirtilen “Nostaljik yemek yerken hayatın dinginliğini hissedebiliyorum.” ifadesine katılımcıların çoğunluğu katıldığını belirtmiştir (%41,6 Kesinlikle Katılıyorum; %3,7 Kesinlikle Katılmıyorum). Ölçekte belirtilen “Nostaljik yemek yerken içimde bazı duygular harekete geçiyor.” ifadesine yine katılımcıların çoğunun katıldığı görülmektedir (%55,2 Kesinlikle Katılıyorum; %1 Kesinlikle Katılmıyorum). “Nostaljik yemek yerken çocukluğumu/ gençliğimi yeniden yaşadığımı hissedebiliyorum.” ifadesine katılımcıların çoğu (%51,5) katıldığını belirtirken; katılımcıların %2,7’si katılmadığını dile getirmiştir. “Nostaljik yemek yemek, işlerin eskiden nasıl olduğunu hatırlamamı sağlıyor.” ifadesine verilen yanıtlar incelendiğinde, katılımcıların %46,5’i kesinlikle katıldığını belirtirken; %5,2’si kesinlikle katılmadığını belirtmiştir. “Nostaljik yemek yerken geçmiş dönemde yaşadığım anıları hissediyorum.” ifadesine katılımcıların %58,2’si kesinlikle katılıyorum cevabını verirken; %2,7’si kesinlikle katılmadığını belirtmiştir. “Nostaljik yemek yemek geçmişin daha iyi olduğunu hissettiriyor.” ifadesine katılımcıların %48’i kesinlikle katılırken; %2,7’si kesinlikle katılmadığını belirtmiştir. “Nostaljik yemek yerken zamanın değiştiğini hissedebiliyorum.” ifadesine verilen yanıtlar incelendiğinde ise, katılımcıların %54’ü kesinlikle katıldığını belirtmiş, %3,7’si kesinlikle katılmadığını belirtmiştir. “Nostaljik yemek yerken geçmişten bir şeyler hatırladığımı hissediyorum.” ifadesine katılımcıların çoğunun katıldığı görülmektedir. Katılımcıların %61,9’u kesinlikle katılıyorum yanıtı verirken; %2’si kesinlikle katılmıyorum yanıtını vermiştir. Ölçeğin geneline bakılacak olursa, tüketicilerin çoğunluğunun Gastro-Nostaljiye önem verdiği görülmektedir ($\bar{X} = 4,19$). Nostaljik yiyecekler önem veren katılımcıların, benliklerini ve kültürlerini korumaya eğilimli olduğu söylenebilmektedir. Araştırmaya katılan bireyler nostaljik yiyeceklerini tükettiklerinde, çocukluklarını, ailelerini, eski arkadaşlarını veya eski yaşamlarını tekrar hatırlayabilmektedir. Bireyler, geçmişte bulunan kişilerin, olayların veya mekanların eksikliği hissettiğinde geçmişi geri getiremiyor olmasının verdiği acıya karşılık olarak hatıralara sığınmakta ve bu özlemi kapatmaya çalışmaktadır. Geçmişin hatırlanmasına yardımcı olan yiyecekler sayesinde bireyler geçmişi tekrar yaşayabilmekte ve olumlu tepkiler verebilmektedir. Katılımcıların nostaljik yiyecekler verdiği öneme bakıldığında, yiyecek içecek işletmelerinde bu unsurun dikkate alınması gerektiği düşünülmektedir. Nostaljik yiyecekler sayesinde müşterilerde yaratılacak olumlu duygular, müşterinin işletmeden memnun ayrılmasını sağlayabilir.

Aynı zamanda, kullanılan ölçeğin güvenirlik katsayısı (Cronbach Alfa) tabloda yer almış ve buna yönelik olarak Gastro-Nostaljiye ilişkin ölçeğin güvenirlik katsayısı $\alpha=0,88$ olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bu veri, Karagöz (2019) tarafından belirtilen değerlere göre ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu yansıtmaktadır.

Tablo 3. Gastro-Nostaljinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasına İlişkin T-testi

Boyutlar	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	s.s.	t	p
Nostaljik Gıda	Kadın	239	4,26	0,72	2,064	0,040*
	Erkek	165	4,10	0,81	2,022	0,044*

***:p<0,001 **:p<0,01 *:p<0,05

Tablo 3'te Gastro-Nostaljinin cinsiyete göre karşılaştırılmasına ilişkin t-testi verilmiştir. Yapılan analize göre, nostaljik gıdanın öneminde 0,05 anlamlılık düzeyinde kadınlar ile erkekler arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir. Kadınların ($\bar{X}=4,26$) erkeklere ($\bar{X}=4,10$) oranla nostaljik gıdalara daha fazla önem verdiği saptanmıştır.

Tablo 4. Gastro-Nostaljiye Yönelik Algıların Demografik Özellikler Açısından Farkına Yönelik Anova Tablosu

Değişkenler	Yaş	n	$\bar{X}$	s.s.	F	p	Çoklu Karşılaştırma (Scheffe)
Yaş	18-24	151	4,09	0,82	1,207	0,305	-
	25-34	119	4,26	0,64			
	35-44	62	4,27	0,85			
	45-54	50	4,31	0,76			
	55-64	15	4,09	0,68			
	65 ve üstü	7	3,98	0,59			
16 Eğitim Düzeyi	İlköğretim	19	4,26	0,81	3,397	0,010*	2-5 4-5
	Lise	65	3,97	0,97			
	Önlisans	97	4,23	0,73			
	Lisans	105	4,10	0,69			
	Lisansüstü	118	4,36	0,67			
13 Meslek	Memur	76	4,23	0,72	0,569	0,803	-
	İşçi	37	4,25	0,80			
	Esnaf	10	3,86	0,80			
	Serbest Meslek	26	4,05	1,08			
	Emekli	10	4,21	0,67			
	Ev Hanımı	23	4,31	0,64			
	Öğrenci	127	4,15	0,76			
	İşsiz	10	4,31	0,80			
	Diğer	85	4,23	0,71			
Aylık Gelir Düzeyi	2824 ve altı	109	4,19	0,74	0,505	0,732	-
	2825-4000	33	4,24	0,57			
	4001-5000	52	4,07	0,89			
	5001-6000	32	4,13	1,00			
	6001 ve üstü	178	4,23	0,72			
Medeni Durum	Evli	139	4,33	0,60	3,508	0,031*	1-2
	Bekar	244	4,13	0,80			

	Boşanış	21	4,04	1,07			
	8						
Dışarıda Yemek Yeme Sıklığı	Her gün	36	4,22	0,72	0,990	0,413	-
	Haftada birkaç kez	144	4,10	0,85			
	Haftada bir kez	50	4,25	0,66			
	15 günde bir kez	72	4,18	0,71			
	1 ayda bir kez	102	4,29	0,72			

***:p<0,001 **:p<0,01 *:p<0,05

Gastro-Nostaljiye yönelik algıların demografik özellikler açısından farkını belirten Anova tablosu Tablo 4'te verilmiştir. Tablo incelendiğinde, katılımcıların Gastro-Nostaljiyi algılama düzeylerinde eğitim seviyelerine yönelik farklılık incelendiğinde ise, lise düzeyi eğitime sahip bireyler ($\bar{X}=3,97$) ile lisansüstü düzeyi eğitime sahip bireyler ($\bar{X}=4,37$) arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Aynı zamanda, lisans mezunu bireyler ($\bar{X}=4,10$) ile lisansüstü mezunu bireyler ($\bar{X}=4,37$) arasında da Gastro-Nostaljiyi algılama düzeyinde anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Gastro-Nostaljiyi en yüksek algılayan bireyler lisansüstü mezunları olurken; lise mezunları en az algılayan bireyler olmuştur. Katılımcıların medeni durumları incelendiğinde ise, Gastro-Nostaljiyi algılamalarında evli bireyler ($\bar{X}=4,33$) ile bekar bireyler ($\bar{X}=4,13$) arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Evli bireyler bekar bireylere göre Gastro-Nostaljiyi daha fazla algılamaktadır. Bireylerin yaşları, meslekleri, gelir düzeyleri ve dışarıda yemek yeme sıklıkları incelendiğinde ise, Gastro-Nostaljiyi algılamalarında bir farklılık saptanmamıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Gelişen ve değişen dünyaya ayak uyduramayan veya geçmişi özleyen bireyler nostaljiye sığınabilmektedir. Bu bireyler bazı durumlarda kendilerini bulundukları yere veya zamana ait hissedememektedir. Bireyler, aidiyet duygusunu hissedebilecekleri eski arkadaşlarla buluşmak, eski mekanlara gitmek ve geçmişteki lezzetleri tatmak gibi çeşitli aktivitelere yönelmektedir (Özgüneş, 2020). Gıda; beslenme, hafıza ve miras unsurlarını barındırmakla birlikte insan duygularını etkileyen sosyal etkileşim aracıdır (Kirkwood, 2019). Geçmiş dönemde tüketilen bazı yiyecekler tekrar tüketildiğinde, bireylerin zihinlerinde hatıralar canlanabilmektedir. Yiyecekler, insanlar, mekanlar ve yerler dahil olmak üzere geçmişten gelen deneyimlerin ve duyguların geri çağırılmasına teşvik etmektedir (Baker, Karrer ve Veeck, 2005). Literatür taraması sonucunda, yiyecek içecek işletmeleri ile nostaljik yiyecekler arasındaki ilişkiyi inceleyen çok az çalışmaya rastlanılmıştır (Hwang ve Hyun, 2013; Renko ve Bucar, 2014). Bu doğrultuda, çalışma içerisinde nostaljik yiyeceklerin restoran tüketicileri açısından öneminin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bu amaca yönelik olarak, 18 yaşından büyük 404 katılımcıya anket uygulanmıştır. Elde edilen veriler sonucunda, bireylerin nostaljik yiyeceklere oldukça önem verdiği saptanmıştır. Yiyecekler, taşıdıkları sembolik anlamlar sayesinde bireylerde çeşitli duygular oluşturabilmektedir. Yiyeceklere bu sembolik anlamları bireyler yüklemektedir. Bir yiyecek tüketilirken o yiyeceğin tadı, kokusu, görüntüsü ve dokunmanın verdiği his insan zihninde yer edinmektedir. Dahası, o yiyecek tüketilirken bulunulan ortam, çevredeki bireyler, zaman, olaylar, çevredeki sesler gibi birçok unsur da hafızaya kaydedilmektedir. Bir yiyeceğin hafızadaki bu denli kuvvetli yeri, yiyeceğin tekrar tüketilmesiyle geçmişte kaydedilen tüm

unsurların tekrar hatırlanmasına yardımcı olmaktadır. Geçmiş canlandırmada kuvvetli bir araç olan yiyecekler, bireylerin öz kimliklerini ve kültürlerini korumalarına destek olabilmektedir. Bugüne kadar tüketilen yiyecekler, bireylerin benliğini oluşturmaktadır. Ekonomik durum, sosyal ve kültürel yaşam gibi çevresel faktörler ile şekillenen yiyecek tüketimi, zamanın ilerlemesiyle yok olmakta ve bireyler bunu benlikleri için bir tehdit olarak görebilmektedir. Dolayısıyla bireyler, geçmişlerini ayakta tutabilmek için geçmişte tükettikleri bu yiyeceklere sığınmaktadırlar. Geçmişte tüketilen bir yiyeceğin aniden duyulan kokusu bile tüm geçmişi bugüne taşıyabilmektedir. Bireylerin nostaljik yiyeceklere önem vermesiyle bu bireylerin geçmişlerine, kültürlerine saygıları olduğunu ve geçmişlerini korumaya çalıştıkları söylenebilmektedir. Aynı zamanda geçmişin güvenilir olması nedeniyle bireyler nostaljik yiyecekleri tükettiklerinde kendilerini rahat ve güvende hissedebilirler. Nostaljik yiyeceklere olan eğilimin düzeyine bakıldığında ise, erkeklere oranla kadınların daha fazla önem verdiği görülmüştür. Brito ve Vale (2018) tarafından Portekiz’de yapılan araştırmada ise, bu çalışmadan farklı bulgu elde edilmiştir. Nostaljik yiyeceklere karşı hislerin ve bunun cinsiyete göre farklılıklarının belirlendiği araştırmada, 400 kişinin verdiği yanıtlara göre, erkeklerin kadınlara oranla nostalji eğilimlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bunun nedeninin sosyal yaşam ve kültürel farklılıklar olabileceği düşünülmektedir.

Bulgular doğrultusunda, farklı yaş gruplarına sahip bireylerde nostaljik yiyeceklere verilen önem anlamlı düzeyde değişmemiştir. Aynı şekilde bireylerin gelir düzeyi, meslekleri ve dışarıda yemek yeme sıklıkları da nostaljik yiyecekleri algılama düzeylerinde farklılık oluşturmamıştır. Ancak, farklı eğitim seviyesine sahip bireylerin nostaljik yiyecekleri algılamalarında değişiklik saptanmıştır. Nostaljik yiyecekleri algılama düzeyi en az olan bireyler lise düzeyi eğitime sahip olurken; ez fazla algılayan bireylerin lisansüstü eğitime sahip bireyler olduğu görülmüştür. Bunun sebebi olarak, bireylerin uzun süren öğrencilik hayatının bulunması ve aileden ayrı kalınması olduğu düşünülmektedir. Bireylerin medeni durumları incelendiğinde ise, evli bireylerin bekar bireylere oranla nostaljik yiyecekleri daha fazla algıladığı saptanmıştır. Evli bireylerin ailelerinden ayrı olmalarının ve yeni bir hayat kurmalarının nostaljiyi daha fazla hissetmeleri için bir etken olabileceği düşünülmektedir. Bekar bireylerin kimi aile evinde yaşamaktadır. Dolayısıyla, ev sıcaklığını, geleneklerini, anne faktörünü ve nostaljik olarak adlandırdıkları yiyecekleri hala tüketebiliyor olmaları nostaljik yiyeceklere yönelik algılarının daha düşük olmasına neden olabileceği söylenebilir. Nostaljik yiyeceklerin özlemini yaşamak bu yiyeceklere yönelik eğilimin artmasını sağlayabilir. Aile evinde yaşamayan bekar bireyler ise eski ortamı daha kolay oluşturabilmekte ve aile evine daha sık gidebilmektedir.

Elde edilen veriler ışığında, bireylerin nostaljik yiyeceklere önem verdiği ve bu önemin bireyler arasında farklılık gösterebileceği söylenebilmektedir. Yiyecek içecek işletmelerinin nostaljik yiyeceklere önem vermesi, müşterilerin memnun olmasını sağlayabilir. Çok fazla rakibin bulunduğu günümüzde, diğer yiyecek içecek işletmelerinin önüne geçmek için yeni stratejiler geliştirilmesi gerekebilmektedir. Dolayısıyla, yiyecek içecek işletmeleri yöneticileri ve sahiplerinin nostaljik yiyecekleri sunması ile doğru hizmet planlaması yaparak müşteriye tatmin etmesinin işletmenin sürekliliği için önemli olabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Abarca, M. E.; Colby, J. R. (2016). Food Memories Seasoning The Narratives of Our Lives. *Food and Foodways*, 24(1-2), 1-8. <https://doi.org/10.1080/07409710.2016.1150101>
- Altıntuğ, N. (2011). Değerlere Hitap Eden Pazarlamanın Nostalji Boyutu. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 265-273.
- Anderson, L. (2016). Cooking up the Past: Culinary Nostalgia and Gender Critique in Cuentame Como Paso. *Hispanic Research Journal*, 17(1), 34-48.
- Ardren, T. (2018). Now Serving Maya Heritage: Culinary Tourism in Yaxunah, Yucatan, Mexico. *Food and Foodways*, 26(4), 290-312.
- Baker, S. M.; Karrer, H. C.; Veeck, A. (2005). My Favorite Recipes: Recreating Emotions and Memories Through Cooking. *The Association for Consumer Research*, 32, 402-403.
- Boyle, A. (2014). Nostalgia: More Than Just The Flavor of The Week A Critical Look at The Movement of Nostalgic Food From "Trend" to "Mainstream". *University of Southern California ProQuest Dissertations Publishing*.
- Boym, S. (2007). *Nostaljinin Geleceği*. (Çev. Ferit Burak Aydar), İstanbul: Metis Yayınları.
- Brito, P. Q.; Vale, V. T. (2018). Toward an Integrated Model of Visitor's Food Nostalgia and Gender Difference: A Festival Context. *Event Management*, 22(4), 609-628.
- Chen, H.; Yeh, S. S.; Huan, T. (2014). Nostalgic Emotion, Experiential Value, Brand Image, and Consumption Intentions of Customers of Nostalgic-themed Restaurants. *Journal of Business Research*, 67(3), 354-360.
- Çerçi, M. (2021). Nostalji Eğilimi & Benliğin Ayrışması. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(24), 479-491. <https://doi.org/10.38155/ksbd.814782>
- Demir, F. O. (2008). Pazarlamanın Nostaljik Oyunu: Retro Markalama. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi İstanbul University Faculty of Communication Journal*, 33, 29-41.
- Diren, F.; Kandemir, C. (2021). Y Kuşağının Nostalji Eğilimi. *Sanat ve Tasarım Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 66-76.
- Duruz, J. (1999). Food as Nostalgia: Eating the Fifties and Sixties. *Australian Historical Studies*, 113, 231-250. <https://doi.org/10.1080/10314619908596100>
- Hirsch, A. R. (1992). Nostalgia: a Neuropsychiatric Understanding. *Advances in Consumer Research*, 19, 390-395.
- Howard, S. A. (2012). Nostalgia. *Analysis*, 72(4), 641-650. <https://doi.org/10.1093/analysis/ans105>
- Hwang, J.; Hyun, S. S. (2013). The Impact of Nostalgia Triggers on Emotional Responses and Visit Intentions in Luxury Restaurants: The Moderating Role of Hiatus. *International Journal of Hospitality Management*, 33, 250-262. <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2012.09.001>
- Karagöz, Y. (2019). *Spss Amos Meta Uygulamalı Nitel-Nicel-Karma Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği*. Ankara: Nobel Yayın.
- Kirkwood, S. L. (2019). Food, Nostalgia, and Home on the U.S./MEXICO Border: The Palimpsest of Memory in the Creation of Home and Imagined Futures. *San Diego State University ProQuest Dissertations Publishing*.

- Lasaleta, J. D.; Werle, C. OC.; Yamim, A. P. (2021). Nostalgia Makes People Eat Healthier. *Appetite*, 162, 1-8. <https://doi.org/10.1016/j.appet.2021.105187>
- Lee, J.; Lee, C.; Choi, Y. (2010). Examining the Role of Emotional and Functional Values in Festival Evaluation. *Journal of Travel Research* , 50(6), 685-696.
- Locher, J. L; Yoels, W. C; Maurer, D.; Ells, J. (2005). Comfort Foods: An Exploratory Journey Into The Social and Emotional Significance of Food. *Food and Foodways*, 13(4), 273-297. <https://doi.org/10.1080/07409710500334509>
- Margalit, A. (2011). Nostalgia. *Psychoanalytic Dialogues*, 21(3), 271-280. <https://doi.org/10.1080/10481885.2011.581107>
- Özgüneş, R. E. (2020). Geçmişe Lezzeti Özlemlerde Yaşamak: Gastronostalji. *Uluslararası Türk Dünyası Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 60-75.
- Renko, S.; Bucar, K. (2014). Sensing Nostalgia Through Traditional Food: an Insight from Croatia. *British Food Journal*, 116(11), 1672-1691. <https://doi.org/10.1108/BFJ-02-2014-0089>
- Reisenwitz, T. H. (2001). *Nostalgia advertising: An Exploratory Study of its Effectiveness and the Effect of Nostalgia Proneness*. Cleveland State University. ProQuest Dissertations Publishing.
- Routledge, C. (2015). *Nostalgia: A Psychological Resource*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315669311>
- Schindler, R. M.; Holbrook, M. B. (2003). Nostalgia for Early Experience as a Determinant of Consumer Preferences. *Psychology & Marketing*, 20(4), 275-302.
- Sedikides, C.; Wildschut, T.; Arndt, J.; Routledge, C. (2008). Nostalgia: Past, Present and Future. *Current Directions in Psychological Science*, 17(5), 304-307. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8721.2008.0059>
- Troisi, J. D.; Gabriel, S.; Derrick, J. L.; Geisler, A. (2015). Threatened Belonging and Preference for Comfort Food Among The Securely Attached. *Appetite*, 90(1), 58-64. <https://doi.org/10.1016/j.appet.2015.02.029>
- Türk Dil Kurumu (TDK). Nostalji. (Erişim Tarihi: 02.12.2022). <https://sozluk.gov.tr/>
- Vignolles, A.; Pichon, P. (2014). A Taste of Nostalgia: Links Between Nostalgia and Food Consumption . *Qualitative Market Research* , 17(3), 225-238.

GASTRO-NOSTALJİ

ORIGINALITY REPORT

8%

SIMILARITY INDEX

PRIMARY SOURCES

1	scholarcommons.usf.edu Internet	85 words — 2%
2	acikbilim.yok.gov.tr Internet	28 words — 1%
3	burkonturizm.com Internet	27 words — 1%
4	dergipark.org.tr Internet	25 words — 1%
5	isfaw2018.isfaw.org Internet	17 words — < 1%
6	a0a9abe1-edd1-47cf-94b0-da29332feed2.filesusr.com Internet	15 words — < 1%
7	tutad.org Internet	14 words — < 1%
8	www.hm.saglik.gov.tr Internet	14 words — < 1%
9	isahlakidergisi.com Internet	13 words — < 1%

10	archive.org Internet	12 words — < 1%
11	www.researchgate.net Internet	12 words — < 1%
12	www.ulead.org.tr Internet	11 words — < 1%
13	dspace.gazi.edu.tr Internet	10 words — < 1%
14	Caner, Servet Melek. "Dindar Bireylerin Engellilere Karsi Tutum Ve Davranislari uzerine Bir Arastirma", Bursa Uludag University (Turkey), 2021 ProQuest	9 words — < 1%
15	NAKİBOĞLU, Aslıhan. "NİĞDE'DE YAŞAYAN VATANDAŞLARIN ÖMER HALİSDEMİR", Erzincan Üniv. Fen Edebiyat Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Bl., 2017. Publications	8 words — < 1%
16	docplayer.biz.tr Internet	8 words — < 1%
17	espace.curtin.edu.au Internet	8 words — < 1%
18	www.isarder.org Internet	8 words — < 1%
19	Tan, Faruk. "ozel Spor Merkezlerinde Hizmet Alan Bireyleri Rekreatyyonel Egzersize guduleyen faktorler", Necmettin Erbakan University (Turkey), 2021 ProQuest	6 words — < 1%
20	hdl.handle.net	

21

Şeniz ANBARLI BOZATAY. "E-DEVLET UYGULAMASI OLARAK ELEKTRONİK BELGE YÖNETİM SİSTEMİ VE ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ İDARİ PERSONELİNE İLİŞKİN BİR ARAŞTIRMA", Journal of International Social Research, 2019

Crossref

6 words — < 1%